

Sygn. akt III AUa 1872/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Ansion SSA Antonina Grymel
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania R. K. (R. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji ubezpieczonego R. K.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 12 lipca 2018 r. sygn. akt IX U 871/16

oddala apelację.

/-/ SSA A.Grymel /-/ SSA M.Małek-Bujak /-/ SSA J.Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1872/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 kwietnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu R. K. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008r. Nr 237,

poz.1656), gdyż ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od tej decyzji podnosząc, że spełnia wszystkie warunki prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 12 lipca 2018r. sygn. akt IX U 871/16 Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony (ur. (...)), w dniu 7 marca 2016r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej, udowodnił 29 lat, 4 miesiące i 22 dni ogólnego stażu pracy oraz 23 lata, 11 miesięcy i 29 dni pracy w warunkach szczególnych. ZUS zaliczył ubezpieczonemu okres pracy w (...)Kolejowej w K. od 2 listopada 1978r. do 29 kwietnia 2005r. do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej. Ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy i nie jest członkiem OFE.

Ubezpieczony pracował w (...) Kolejowej w K. od 2 listopada 1978r. do 29 kwietnia 2005r. na stanowisku monter łączności. W ramach tej pracy zajmował się organizacją i utrzymaniem sieci łączności na kolei, czyli przygotowaniem i montażem masztów radiowych, przygotowaniem i podłączaniem układu rezerwowego zasilania na wypadek zaniku napięcia sieciowego, przygotowaniem radiotelefonów do pracy. Telekomunikacja kolejowa (przesyłanie informacji) jest procesem technicznym, ponieważ jest bezpośrednio związana z transportem kolejowym. Do obowiązków monterów łączności i radiolączności należało: obsługa techniczna telekomunikacyjnych linii kablowych, obsługa techniczna kabli światłowodowych, obsługa techniczna urządzeń dyspozytorskich selektorowych, centralek dyspozycyjnych i aparatów telefonicznych, obsługa techniczna urządzeń łączności strażnicowej, obsługa techniczna urządzeń sygnalizacji teletechnicznej, obsługa techniczna urządzeń rozgłoszeniowych, obsługa techniczna urządzeń radiokomunikacji. Nieprawidłowe działanie w/w urządzeń mogło spowodować awarię techniczną (wypadek kolejowy).

Praca ubezpieczonego była pracą wymagającą szczególnej odpowiedzialności, czynności wykonywane były bezpośrednio w czynnych urządzeniach (urządzenia telekomunikacji kolejowej - systemy i urządzenia kolejowej łączności przewodowej oraz kolejowych sieci radiotelefonicznych lub ich elementy) i na torach kolejowych czyli w związku z jej wykonywaniem istniało ryzyko i stresy zawodowe wynikające z ciężkiej odpowiedzialności za bezpieczeństwo innych ludzi oraz zagrożeń wypadkowych, w tym nawet zagrożenie życia.

Do obowiązków pracowników telekomunikacji kolejowej w myśl obowiązujących w tym zakresie instrukcji należała: obsługa techniczna - przeglądy, konserwacje oraz naprawy urządzeń, ocena stanu technicznego urządzeń, dokonywanie przeglądów okresowych urządzeń telekomunikacji kolejowej, a także między innymi na przykład dokonywanie obchodu linii kablowej ziemnej (dwa razy w roku, wiosną i jesienią). W czasie takiego obchodu należało: wyciąć krzewy na linii kablowej, spowodować usunięcie wszelkiego rodzaju nasypów, kopców, dołów lub składowisk materiałów uniemożliwiających dostęp do ułożonego kabla, uzupełnić ziemią miejsca rozmyć i obsunąć gruntów na trasie linii kablowej, w miejscach stałego podmywania trasy kablowej wykonać odprowadzenia wody, sprawdzić i w miarę potrzeby poprawić umocowanie kabli na mostach, wiaduktach i w tunelach, uzupełnić podsypkę, poasfaltować kanały metalowe, a kanały drewniane posmarować środkami przeciwgnilnymi, sprawdzić przejścia linii kablowej przez rowy, strumyki i rzeki, a w razie potrzeby odkopać drogi kablowe na przestrzeni pozwalającej pogłębić przejścia, skontrolować stan umocowania brzegów rzeki w miejscach zejścia linii kablowej do wody oraz stan tablic ostrzegawczych i ich widoczność, spowodować usunięcie zauważonych usterek, itp.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów

z 7 lutego 1983 (Dz. U. nr 8 poz. 43) w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach zalicza się okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Wobec powyższego praca wykonywana przez ubezpieczonego od zatrudnienia 2 listopada 1978r. na (...) była pracą o charakterze szczególnym, aż do wejścia w życie rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 03 września 1999r. (załącznik nr 1 do rozporządzenia) w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem ruchu na liniach kolejowych oraz warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy szynowe.

W wyżej wymienionym obowiązującym rozporządzeniu (załącznik nr 1 do rozporządzenia), nie wymieniono już stanowiska montera łączności jako stanowiska bezpośrednio związanego z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego na liniach kolejowych.

Wobec powyższego tylko pracownicy zatrudnieni bezpośrednio na stanowiskach wymienionych w „Załączniku” do w/w rozporządzenia to jest: dyżurny ruchu, nastawniczy, zwrotniczy, kierownik pociągu, ustawiacz, manewrowy, rewident taboru, automatyk, toromistrz, mostowniczy, dróżnik obchodowy, dróżnik przejazdowy, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych, maszynista pojazdów trakcyjnych, maszynista zakładowy, kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300KM, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, w dniu wejścia w życie rozporządzenia, po spełnieniu określonych warunków nabywają prawo do uzyskania emerytury pomostowej.

W załączniku do w/w rozporządzenia nie wymieniono stanowiska montera łączności jako stanowiska bezpośrednio związanego z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego na liniach kolejowych, (nie stanowi to pracy przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego).

Sąd I instancji oddalił wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii ustnej biegłego w sytuacji, gdy biegły z zakresu bezpieczeństwa transportu kolejowego w pisemnej opinii uzupełniającej udzielił jednoznacznej odpowiedzi na pytanie sądu czy praca wykonywana przez ubezpieczonego stanowiła pracę przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego, o której mowa w pkt 14 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z 19 grudnia 2008r. (Dz.U. z 2017r. poz. 664 tekst jednolity z późniejszymi zmianami).

W oparciu o dokonane ustalenia Sad Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd stwierdził, że spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Sąd I instancji wywiódł, że w dniu 1 stycznia 2009r. weszła w życie ustawa z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656), która określa warunki nabywania i utraty prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz rodzaje prac w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze, których wykonywanie uprawnia do emerytury pomostowej. Nowa ustawa ogranicza znacznie liczbę prac, których wykonywanie uprawniało do przejścia na wcześniejszą emeryturę. Dotyczy ona osób, które urodziły się po dniu 31 grudnia 1948r. i które nie mogły uzyskać prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie dotychczasowych przepisów, gdyż nie miały odpowiedniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999r.

Zgodnie z art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.

z 2015r., poz. 965), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009r. prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: urodził się po dniu 31 grudnia 1948r., ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat, osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn, ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 - 9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 (wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy), nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Jednocześnie jak stanowi art. 49 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7, w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Bezspornym w sprawie jest, że ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948r., osiągnął wiek 60 lat, posiada wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz rozwiązał stosunek pracy.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Praca wykonywana przez ubezpieczonego w okresie spornym w (...) Kolejowej w K. z art. 32 ustawy emerytalnej nie została wymieniona w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych zawierającym wykaz prac w szczególnych warunkach czy też w załączniku nr 2 zawierającym wykaz prac w szczególnym charakterze.

Za takim przyjęciem przemawia opinia biegłego z zakresu bezpieczeństwa transportu kolejowego W. K., który jednoznacznie wskazał, iż praca wykonywana przez ubezpieczonego nie stanowiła pracy przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego o której mowa pkt 14 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z 19 grudnia 2008r. (Dz.U. z 2017r. poz. 664 tekst jednolity z późniejszymi zmianami), gdyż w rozporządzeniu RM z 16 sierpnia 2004r. w załączniku nr 1 dotyczącym wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego nie zostało wymienione stanowisko monterów łączności.

Ubezpieczony spełnia zatem wszystkie warunki wskazane w punktach z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych za wyjątkiem pkt 6 ustawy, gdyż po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych ani w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ubezpieczony nie spełnia też warunku z art. 49 ust. 3, bo w dniu wejścia w życie ustawy nie miał okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Brak jest podstaw do przyznania emerytury pomostowej z art. 49 ust. 3 ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonego.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego apelujący zarzucił:

1/ obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a to

a/ art. 233 S 1 k.p.c. poprzez:

- zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynienie ustaleń faktycznych w oparciu o wybrany fragment materiału dowodowego, a mianowicie wyłącznie o opinię uzupełniającą biegłego (która zawiera wnioski sprzeczne z wnioskami opinii pierwszej) przy pozornym przyjęciu za podstawę stanu faktycznego wszystkich zebranych dowodów;

- pominięcie dowodu ze świadectwa badań lekarskich z grudnia 2003r., które ubezpieczony przedłożył w toku rozprawy w dniu 22 marca 2018r.;

b/ art. 286 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe niezastosowanie i zaniechanie dopuszczenia ustnej opinii uzupełniającej biegłego W. K. w sytuacji, gdy pierwsza i druga opinia tego biegłego zawiera sprzeczności nie do pogodzenia, które biegły z pewnością wyjaśniłby na rozprawie przy umożliwieniu zadawania mu pytań;

2/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a to:

a/ wadliwe ustalenie, iż ubezpieczony pracował w latach 1978-2005 na stanowisku montera łączności, podczas gdy zatrudniony był na stanowiskach: robotnik kwalifikowany, pomocnik montera, monter specjalista, monter urządzeń radioelektronicznych, specjalista monter, a ostatnie 11 lat pracy na stanowiskach: specjalista teletechnik, specjalista radiotechnik;

b/ wadliwe określenie obowiązków ubezpieczonego i sprowadzenie ich do zwykłych czynności niewymagających szczególnej odpowiedzialności, jak: przygotowania i montażu maszyn radiowych, przygotowania i podłączenia układu rezerwowego zasilania na wypadek zaniku napięcia sieciowego i przygotowania radiotelefonów do pracy; podczas gdy ubezpieczony zajmując się organizacją i utrzymaniem łączności poprzez kontrolę (codzienny poranny nasłuch ze stacji radiowej w warsztacie w Ż. oraz sprawdzenie łączności

na wszystkich kanałach; okresowe przeglądy wszystkich urządzeń) oraz dostrajanie, naprawę, a czasem także konstruowanie wszelkich urządzeń łączności na kolei - odpowiadał

za sprawne i zapewniające bezpieczeństwo w ruchu pociągów działanie tejże łączności (posiadał własną plombownicę, którą oznaczał urządzenia i był wzywany do każdej awarii

na obszarze działania, by ustalić, czy jej przyczyną nie była wadliwie działająca łączność);

c/ pozornie właściwe ustalenie, że w przypadku kolei procesem technicznym jest nie tylko ruch pociągów, ale i proces łączności, a następnie ocenianie pracy ubezpieczonego tylko pod kątem pracy przy ruchu pociągów, a nie przy procesie łączności;

d/ wadliwe ustalenie, iż praca ubezpieczonego nie stanowiła pracy przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego, podczas gdy - co potwierdza pierwsza opinia biegłego - pracę taką wykonywał;

3/ obrazę prawa materialnego, a to:

a) art. 3 ust 3 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych

oraz pkt 14 Załącznika nr 2 „Wykaz prac o szczególnym charakterze” do tejże ustawy poprzez wadliwe niezastosowanie podczas gdy ubezpieczony: wykonywał prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu i życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego

na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej związanego z procesem starzenia się,

a także ubezpieczony wykonywał pracę odpowiadającą pozycji 14 załącznika nr 2, bowiem pracował przy bezpośrednim sterowaniu (dostrajał i odpowiadał za właściwe działanie wszystkich urządzeń) procesami technicznymi (łącznością na

kolei), mogącymi spowodować awarię techniczną (np. niedziałający przycisk radiostop w radiotelefonie - spowoduje niemożność zatrzymania ruchu pociągów w promieniu kilku kilometrów) z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (np. brak zatrzymania ruchu pociągów może spowodować zderzenie pociągów jadących jednym torem);

b/ art. 49 ust 3 ustawy z 19 grudnia 2008r.o emeryturach pomostowych poprzez wadliwe niezastosowanie i nieprzyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, w sytuacji gdy ubezpieczony spełnił wszystkie warunki jej przyznania;

c/ Załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 3 września 1999r.w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzenie ruchu na liniach kolejowych oraz warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy szynowe (dalej: załącznik nr 1 do rozporządzenia z 1999 roku) poprzez jego wadliwe zastosowanie w niniejszej sprawie w sytuacji, gdy ubezpieczony domaga się przyznania prawa do emerytury w oparciu o ustawę z 19 grudnia 2008r.o emeryturach pomostowych, która w absolutnie żadnym miejscu nie odsyła do wskazanego wyżej rozporządzenia, a pracę ubezpieczonego należało zakwalifikować do jednej z pozycji załączników do ustawy o emeryturach pomostowych, a nie do jednej z pozycji załącznika nr 1 rozporządzenia z 1999 roku.

W oparciu o podniesione zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej ustnej opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa transportu kolejowego w zakresie warunków technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczne prowadzenie ruchu kolejowego (i wezwanie w tym celu biegłego sądowego na rozprawę) na okoliczność odniesienia się do sprzeczności wniosków obu opinii i ustalenia, czy ubezpieczony wykonywał prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi (jakim jest łączność kolejowa, a nie ruch pociągów), mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego;

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczony podniósł, że Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok wadliwie ustalił, iż ubezpieczony nie spełnił warunku z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, a także niejako zastępującego go art. 49 tejże ustawy, bowiem ubezpieczony zarówno spełnił warunki ogólne z art. 3 ust 3 ustawy o emeryturach pomostowych (definicja pracy o szczególnym charakterze) jak i pracę jego dopasować można do jednej z pozycji Załącznika nr 2, do którego odsyła wspomniany art. 3 ust 3 ustawy.

Spełnieniem ogólnych warunków uznania pracy ubezpieczonego za pracę o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych jest przyznanie przez biegłego, a także przez Sąd I instancji - praca ubezpieczonego była pracą wymagającą szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu i życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej związanego z procesem starzenia się.

Sąd zakwestionował natomiast dopasowanie pracy ubezpieczonego do pkt 14 Załącznika nr 2 do ustawy: prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi, mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. Sąd wniosek ten powielił za wnioskiem uzupełniającej opinii biegłego z 19 czerwca 2018r., który uznał, iż praca ubezpieczonego nie odpowiada tej pozycji.

W pierwotnej opinii ten sam biegły stanął przed zadaniem odpowiedzi na pytania zawierające części składowe prac opisanych w pozycji nr 14 Załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych w odniesieniu do ubezpieczonego R. K.. Zapytany o to, czy telekomunikacja kolejowa (przysyłanie informacji) jest procesem technicznym - odpowiedział twierdząco. Co nie jest w sprawie sporne, ubezpieczony pracował przez cały okres zatrudnienia przy telekomunikacji kolejowej, sterując jej wszystkimi częściami składowymi - kontrolował i dostrajał wszystkie urządzenia (radiotelefony wraz

z układem radiostop zapewniającym bezpieczeństwo ruchu pociągów; stacje radiowe na budynkach, maszynach i nastawniach) na ogromnym obszarze (stacje graniczne ustalające obszar działania: P. - J. - R. P. - W. - M. J.) jako jeden z czterech pracowników. Oznacza to więc, iż ubezpieczony pracował przy bezpośrednim sterowaniu procesem technicznym (łącznością kolejową).

Biegły został zapytany również o to, czy łączność na kolei lub jej nieprawidłowe działanie może spowodować awarię techniczną, na które odpowiedział, że nieprawidłowe działanie w/w urządzeń (np. urządzeń radiokomunikacji) mogło spowodować awarię techniczną (wypadek kolejowy) - str. 8 opinii z 5 lutego 2018r. Oznacza to, iż proces techniczny - co do którego ubezpieczony pracował przy bezpośrednim sterowaniu - mógł spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego.

W pierwszej opinii więc biegły odniósł się do zdekodowanej pozycji nr 14 z Załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych pozytywnie - ubezpieczony pracował bowiem przy bezpośrednim sterowaniu (dostrajał i odpowiadał za właściwe działanie wszystkich urządzeń) procesami technicznymi (łącznością na kolei), mogącymi spowodować awarię techniczną (np. niedziałający przycisk radiostop w radiotelefonie - spowoduje niemożność zatrzymania ruchu pociągów w promieniu kilku kilometrów) z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (np. brak zatrzymania ruchu pociągów może spowodować zderzenie pociągów jadących jednym torem).

W tej samej opinii biegły wskazał, że ubezpieczony nie tylko pracował bezpośrednio przy procesie technicznym jakim jest łączność na kolei, ale także bezpośrednio przy ruchu pociągów, bowiem: zgodnie z Instrukcją S-1 praca ubezpieczonego z dniem zatrudnienia wymagała sprawności psychofizycznej, gdzie pracownik zatrudniony na stanowisku montera telekomunikacji zatrudniony przy urządzeniach łączności (Załącznik 1 Wykaz i charakterystyka stanowisk kolejowych, wymogów zdrowotnych i terminów badań okresowych) wykonuje pracę na stanowisku R36 gdzie litera R oznacza stanowisko pracy bezpośrednio związane z ruchem pociągów (str. 8 opinii z 5 lutego 2018r.).

Ubezpieczony przedłożył Sądowi swoje świadectwo wydane przez lekarza, gdzie w 2003r., a więc w ostatnim roku jego pracy stwierdzono, że pracuje na stanowisku R36. Oznacza to ciągłość pracy od zatrudnienia do ostatniego roku pracy na stanowisku R36 - a więc pracy bezpośrednio związanej z ruchem pociągów.

Apelujący wskazał na marginesie, bowiem skoro łączność na kolei jest procesem technicznym, którego awaria także może spowodować poważne skutki dla bezpieczeństwa publicznego, a ubezpieczony niewątpliwie pracował przy bezpośrednim sterowaniu łącznością - jest to warunek wystarczający do uznania za spełniony pkt 14 Załącznika nr 2 i przyznania prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy błędnie uznał, że wyłącznym procesem technicznym na kolei, którego awaria powoduje poważne skutki dla bezpieczeństwa publicznego jest sam ruch pociągów.

Gdyby hipotetycznie podzielić taki pogląd, to stanowisko R36 którym oznaczona była praca ubezpieczonego od podjęcia zatrudnienia do 2003r. jest pracą bezpośrednio związaną z ruchem pociągów. Jednakże praca ubezpieczonego nie musi zostać zakwalifikowana do jakiegokolwiek pozycji załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 3 września 1999r. w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem ruchu na liniach kolejowych oraz warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy szynowe (dalej: załącznik nr 1 do rozporządzenia z 1999r.), bowiem to nie od tego aktu prawnego ustawa o emeryturach pomostowych uzależnia przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Nie sposób odnaleźć w tejże ustawie jakiegokolwiek odwołania do tego aktu prawnego. Powyższy akt prawny może być pomocny przy ustaleniu czy dana praca była pracą przy bezpośrednim sterowaniu ruchem pociągów, jednak u ubezpieczonego

funkcję tę spełniło zakwalifikowanie jego pracy do kategorii R36, a więc pracował na stanowisku bezpośrednio związanym z ruchem pociągów.

W ocenie ubezpieczonego nie musiał on nawet pracować na stanowisku bezpośrednio związanym z ruchem pociągów, bowiem zdecydowanie wystarczająca dla przyznania mu prawa do emerytury pomostowej jest jego praca przy innym procesie technicznym jakim jest łączność na kolei, gdyż proces ten i jego awarie również mogą spowodować poważne skutki dla bezpieczeństwa publicznego.

Innymi słowy - ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki przyznania mu prawa do emerytury pomostowej: jego praca była pracą o szczególnym charakterze, zdefiniowanym w art. 3 ust 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a także jego praca odpowiada pozycji nr 14 Załącznika nr 2 do ustawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak podstaw do zaakceptowania któregokolwiek z podniesionych zarzutów przez skarżącego, z których w pierwszej kolejności rozważeniu podlega zarzut dotyczący naruszenia art. 233 k.p.c. jako że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na podstawie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę jedynie wówczas, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997r., II CKN 60/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 128).

Po myśli powołanego art. 233 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego.

Reguła wyrażona w cytowanym przepisie jest nierozzerwalnie związana z zasadą swobodnej oceny dowodów, której ramy wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, odnosi je

do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999r., II UKN 685/98). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko

w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena tych dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r.,

II CKN 817/00, LEX nr 56906). Skuteczne zarzucenie naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998r., III CKN 4/98, LEX Polonica nr 2111041).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew twierdzeniom pełnomocnika ubezpieczonego dokonana przez Sąd Okręgowy ocena materiału dowodowego nie wykracza poza granice zakreślone cytowanym przepisem.

Spór w rozstrzyganej sprawie dotyczył prawa do emerytury pomostowej na podstawie przepisów ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r., poz. 664 ze zm.).

Zgodnie z art. 4 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.,
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przytoczyć nadto należy treść art. 49, w myśl którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12,
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3.

Konieczne również wydaje się wyjaśnienie pojęć „prace w szczególnych warunkach” i „prace o szczególnym charakterze”, o których mowa w art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. Za pierwsze uważa się prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei za prace o szczególnym charakterze uważa się prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz tych prac określa załącznik nr 2 do ustawy.

Poza sporem było, że ubezpieczony R. K. urodził się po dniu 31 grudnia 1948r. (...), osiągnął wiek 60 lat, posiada wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych (ponad 25 lat) oraz po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy z 19 grudnia 2008r.

Ta ostatnia okoliczność powoduje, że nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej w oparciu o art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008r. Nie spełnia bowiem warunku określonego w punkcie 6 tego artykułu. Uprawnienia ubezpieczonego do emerytury pomostowej można zatem jedynie oceniać na podstawie art. 49.

Przepis ten zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 tej ustawy, jednak wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o to świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3.

Za oczywiste przy tym uznać należy, że określenie „okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3” zawarte w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, oznacza okres pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej i rentach z FUS (por. w tym zakresie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2012r., sygn. I UK 164/12 – OSNP z 2013r., nr 15-16, poz. 185).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, o których mowa w art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) mogą zatem zostać uwzględnione przy ustalaniu uprawnień do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 jedynie wówczas, gdy stanowią pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 19 grudnia 2008r.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę dokonaną przez Sąd Okręgowy w Katowicach.

Prawidłowo przyjął Sąd I instancji – w oparciu o świadectwo z dnia 29 kwietnia 2005r. wystawione przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., Zakład (...) w K., że ubezpieczony w okresie od 2 listopada 1978r. do 29 kwietnia 2005r. wykonywał prace w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej (pracę tę pracodawca ubezpieczonego zakwalifikował do prac wymienionych w wykazie A Dział VIII pkt 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. - vide k.7 a.e.).

Nie podlega natomiast uwzględnieniu okres pracy ubezpieczonego na stanowisku monter a łączności do prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych .

Pełnomocnik ubezpieczonego wskazuje, że praca ubezpieczonego była pracą o szczególnym charakterze, zdefiniowanym w art. 3 ust 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a także jego praca odpowiada pozycji nr 14 Załącznika nr 2 do ustawy.

W tym miejscu należy wskazać, że w ustawie o emeryturach pomostowych nie zawarto definicji procesów technicznych, natomiast w najczęściej spotykanym znaczeniu termin "techniczny" oznacza "związany z obsługą maszyn i urządzeń". Ustawa o emeryturach pomostowych nie definiuje także pojęć poważnej awarii i bezpieczeństwa publicznego.

W rozpatrywanej sprawie zagadnienie w sprawie sprowadza się do interpretacji punktu 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych w brzmieniu: Prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi

spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. W pierwszej kolejności należy rozróżnić prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi i prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi. Posługując się w związku z tym definicją określoną w Uniwersalnym Słowniku Języka Polskiego (pod redakcją prof. Stanisława Dubisza, wydawnictwo PWN) należy wskazać, iż przez pojęcie "techniki" rozumie się celowy, racjonalny, oparty na teorii sposób wykonywania jakichś czynności, posługiwania się czymś, określoną metodę; zaś przez "technologię" rozumie się proces przetwarzania w sposób celowy i ekonomiczny dóbr naturalnych w dobra użyteczne (produkty), ciąg czynności produkcyjnych służących wytworzeniu danego produktu. Proces natomiast to nic innego, jak przebieg następujących po sobie i powiązanych przyczynowo określonych zmian, czynności, które stanowią stadia, etapy tego procesu, fazy rozwijania się czegoś. Z powyższego wynika, że każda "technologia", a ściślej proces technologiczny łączy się z określonymi czynnościami technicznymi.

Awaria techniczna - zgodnie z Ustawą o stanie klęski żywiołowej jest to gwałtowne, nieprzewidziane uszkodzenie lub zniszczenie obiektu budowlanego, urządzenia technicznego lub systemu urządzeń technicznych powodujące przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości. Podstawowe awarie techniczne, to między innymi: **awarie sieci energetycznych** (mogą być spowodowane wylądowaniami atmosferycznymi np. podczas burzy, czego efektem będą skoki napięcia w sieci elektrycznej). Również mokry śnieg i łamiące się pod jego naporem gałęzie mogą uszkadzać wiszące przewody. W przypadku, gdy piorun uderzy w dom lub mieszkanie, może zdarzyć się, że wszystkie urządzenia elektryczne ulegną uszkodzeniu. Nie tylko niesprzyjające warunki pogodowe mogą być przyczyną przerwy w dostawach prądu, mogą powodować je również nieumiejętnie prowadzone prace remontowe **awarie telekomunikacyjne** (są związane z częściową lub całkowitą blokadą sieci przesyłowej, spowodowaną najczęściej za sprawą katastrofy naturalnej lub awarią infrastruktury telekomunikacyjnej).

W niniejszym stanie faktycznym prawidłowo Sąd I instancji oparł się na opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa transportu kolejowego w zakresie warunków technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczne prowadzenie ruchu kolejowego, z którego wnioskami wyrażonymi w opinii głównej i uzupełniającej również zgadza się Sąd Apelacyjny. Stąd też Sąd Apelacyjny nie uznał za celowe dopuszczanie dowodu z ustnej opinii uzupełniającej i wniosek pełnomocnika ubezpieczonego oddalił.

Podkreślić należy, że stanowisko ubezpieczonego zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 29 kwietnia 2005r. zostało zakwalifikowane do prac wymienionych w wykazie A Dział VIII pkt 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (vide k.7 a.e) czyli w podgrupie łączność : montaż, konserwacja i remont linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych.

Biegły obszernie w swojej opinii wyjaśnił konieczne do analizy przypadku pojęcia związane z łącznością.

Telekomunikacja jest to technika nadawania, przesyłania i odbioru informacji na odległość z reguły za pośrednictwem sygnałów elektrycznych.

Na sieci PKP można rozróżnić następujące główne rodzaje łączności: łączność telefoniczną, łączność radiotelefoniczną, urządzenia rozgłaszania przewodowego, urządzenia informacyjne i telewizyjne.

Telefoniczna przewodowa łączność ruchowa zapowiadawcza służy do bezpośredniego porozumiewania się dyżurnych ruchu sąsiednich posterunków zapowiadawczych, tj. zapowiadania pociągów (zgłaszania ich odjazdu, przyjazdu lub informacji mających wpływ na bezpieczeństwo ludzi i taboru kolejowego). Łączność zapowiadawcza zapewnia bezpieczeństwo prowadzenia ruchu w przypadku braku lub awarii urządzeń sterowania ruchem kolejowym (srk). Łączność zapowiadawcza musi umożliwiać połączenia wyłącznie między sąsiednimi posterunkami zapowiadawczymi i znajdującymi się pomiędzy nimi posterunkami odstępowymi, pomocniczymi i osłonnymi. Łączność ruchowa (telekomunikacja kolejowa) jest to łączność bezpośrednio służąca zapewnieniu bezpiecznego i sprawnego prowadzenia ruchu kolejowego.

Łącze (kanał) droga przeznaczona do transmisji sygnałów elektrycznych (w przypadku "kanału" w jednym kierunku), odseparowana jest od wszelkich innych podobnych dróg, zawarta między punktem powstania (źródłem) tego sygnału a punktem lub punktami jego przeznaczenia (ujściem).

W łączności telefonicznej kolejowej wyróżnia się sieć ogółoeksploatacyjną umożliwiającą porozumiewanie się wszystkich służb kolejowych na terenie całej sieci kolejowej kraju oraz na określonych (ograniczonych) zasadach z sieciami telekomunikacji publicznej. Drugi typ łączności telefonicznej to: łączność ruchowa, która jest jedną z najważniejszych rodzajów łączności na sieci kolejowej, gdyż umożliwia porozumiewanie się pracowników służby ruchu w celu zapewnienia sprawnego i bezpiecznego prowadzenia pociągów.

Łączność ruchowa dzieli się na:

- zapowiadawczą, która wykorzystywana jest do zapowiadania pociągów, a więc wymiany informacji dotyczących ruchu pociągów pomiędzy dwoma kolejnymi posterunkami zapowiadawczymi. Dyżurny ruchu wyprawiający pociąg wywołuje sąsiedni posterunek ruchu, do którego wysyła pociąg i w bezpośrednim kontakcie telefonicznym z dyżurnym ruchu tego posterunku uzgadnia przebieg pociągu.
- strażnicową, która służy do porozumiewania się dyżurnych ruchu z dróźnikami przejazdowymi obsługującymi przejazdy kolejowo-drogowe. Dyżurny ruchu z posterunku zapowiadawczego informuje posterunek dróźnika o nadjeżdżającym pociągu poprzez przesłanie odpowiednich sygnałów akustycznych.
- stacyjną, która występuje tylko na terenie stacji i służy do porozumiewania się personelu, który jest związany z pracą stacyjną. Centralnym punktem sieci stacyjnej jest dyżurny ruchu dysponujący, który przy jej pomocy może łączyć się z innymi posterunkami stacyjnymi, jednostkami technicznej obsługi pociągów itp.

Łączność radiotelefoniczna. Jest to łączność bezprzewodowa umożliwiająca porozumiewanie się na odległość pomiędzy obiektami stacjonarnymi (np. posterunki ruchu - dyżurny ruchu), a obiektami ruchomymi (np. maszynista lokomotywy prowadzącej pociąg) jak również powyższe między sobą.

Do obowiązków pracowników telekomunikacji kolejowej w myśl obowiązujących w tym zakresie instrukcji należała: obsługa techniczna - przeglądy, konserwacje oraz naprawy urządzeń, ocena stanu technicznego urządzeń, dokonywanie przeglądów okresowych urządzeń telekomunikacji kolejowej, a także między innymi na przykład dokonywanie obchodu linii kablowej ziemnej (dwa razy w roku, wiosną i jesienią). W czasie takiego obchodu należało:

- 1) wyciąć krzewy na linii kablowej,
- 2) spowodować usunięcie wszelkiego rodzaju nasypów, kopców, dołów lub składowisk materiałów uniemożliwiających dostęp do ułożonego kabla,
- 3) uzupełnić ziemią miejsca rozmyć i obsunąć gruntów na trasie linii kablowej,
- 4) w miejscach stałego podmywania trasy kablowej wykonać odprowadzenia wody,
- 5) sprawdzić i w miarę potrzeby poprawić umocowanie kabli na mostach, wiaduktach i w tunelach, uzupełnić podsypkę, poasfaltować kanały metalowe, a kanały drewniane posmarować środkami przeciwnilnymi,
- 6) sprawdzić przejścia linii kablowej przez rowy, strumyki i rzeki, a w razie potrzeby odkopać drogi kablowe na przestrzeni pozwalającej pogłębić przejścia, skontrolować stan umocowania brzegów rzeki w miejscach zejścia linii kablowej do wody oraz stan tablic ostrzegawczych i ich widoczność, spowodować usunięcie zauważonych usterek, itp.

Zgodzić należy się ze stanowiskiem wyrażonym przez biegłego, że skoro obowiązujące na (...) przepisy Instrukcji S-1 - o służbowych badaniach lekarskich, profilaktycznej opiece zdrowotnej i orzekaniu o zdolności do pracy pracowników

(...), określają predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne pracowników kolejowych, stawiając szczególnie wysokie wymagania na stanowiskach pracy związanych bezpośrednio z ruchem kolejowym i utrzymaniem urządzeń; jednocześnie przepisy te określają zagrożenia i szkodliwe czynniki na jakie narażeni są pracownicy na tych stanowiskach. Do stanowisk gdzie czynniki te występują należą między innymi stanowiska monterów urządzeń łączności i radiołączności kolejowej, i innych; na stanowisku tym występuje jednocześnie wiele szkodliwych czynników określanych jako mechanizmy patologiczne, mające wpływ na czas aktywności zawodowej, a co za tym idzie przyczyniających się do wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej - to zgodnie z Instrukcją S-1 praca ubezpieczonego z dniem zatrudnienia wymagała szczególnej sprawności psychofizycznej, gdzie pracownik zatrudniony na stanowisku monter telekomunikacji zatrudniony przy urządzeniach łączności (Załącznik 1 Wykaz i charakterystyka stanowisk kolejowych, wymogów zdrowotnych i terminów badań okresowych) wykonuje pracę na stanowisku nr R36 gdzie litera R oznacza stanowisko pracy bezpośrednio związane z ruchem pociągów.

Zatem aby określić pozycję ubezpieczonego w wykazie stanowisk koniecznym jest sięgnięcie do powołanego wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących pojazdy kolejowe stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004r. (Dz.U.2004.212.2152 z późn. zm.) w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy kolejowe.

Nie ma wśród nich stanowiska ubezpieczonego. Nie jest ono również wymienione w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 grudnia 2014r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych (Dz.U.2015.46).

W tym miejscu zauważyć należy, że zgodnie z Dz.U.83.8.43 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Rozdział 1 §1.1, §4.3, Wykaz A Dział VIII pkt.13 wszystkie stanowiska na kolei były pracami w szczególnych warunkach których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego **oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej, do dnia wejścia w życie rozporządzenia ogłoszonego w Dz.U.87.979.**

Przypomnieć należy, że rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 3 września 1999r. w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem ruchu na liniach kolejowych oraz warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy szynowe określa stanowiska pracy bezpośrednio związane z prowadzeniem ruchu kolejowego oraz warunki, jakie powinny spełniać zatrudnieni na tych stanowiskach pracy i zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych tych pracowników. W wyżej wymienionym rozporządzeniu nie wymieniono stanowiska montera łączności jako stanowiska bezpośrednio związanego z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego na liniach kolejowych.

Brak jest podstaw do uznania, że nie było celowym działaniem pominięcie niektórych stanowisk przy sporządzaniu nowych wykazów.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, taka właśnie sytuacja ma miejsce w przypadku ubezpieczonego. Pozostaje na koniec dodać, że ustawodawca szczególnie akcent położył na wykonywanie prac przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi.

W powoływanym załączniku wielokrotnie zresztą wymieniane są prace wykonywane bezpośrednio w określonych warunkach, a zatem niewątpliwie jest to celowe działanie ustawodawcy. Stąd też, skoro stanowisko ubezpieczonego było bezspornie określone symbolem R36 czyli bezpośrednio związane z ruchem pociągów - to prawidłowo Sąd I instancji odniósł swoją ocenę do wykazu stanowisk w powołanym rozporządzeniu.

Tym samym zasadnie ocenił, że ubezpieczony nie spełnia warunku wymienionego w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając powyższe względy na uwadze, skoro apelacja okazała się bezzasadna, Sąd II instancji na mocy art. 385 kpc oddalił ją.

/-/ SSA A.Grymel /-/ SSA M.Małek-Bujak /-/ SSA J.Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek